

31.07.2020 KL. 06:40

»Man kan sagtens tale med borgeren om hans fortid, mens man vasker ham«

Vi skal væk fra afkrydsningskemaer og have fokus på mennesket, siger flere fagfolk efter TV 2-dokumentar, som afslører svigt af ældre.

Kongsgården ved Aarhus og Huset Nyvang i Randers er de to plejecentre, som TV 2's afslørende dokumentar udspiller sig på.
Foto: TV 2 Dokumentar

SARAH KOTT

HANNE FALL NIELSEN

Er man dement, eller har man demens?

Svaret på spørgsmålet er ifølge demenspsykolog Anneke Dapper Skaaning en af nøglerne til, hvordan vi behandler mennesker med svigtende hjernefunktioner. Det kan ifølge hende forklare nogle af de ting, som bliver afsløret i TV 2-dokumentaren "Plejhjemmene bag facaden".

” Det er eskaleret de seneste fem år, og det er tydeligt, at vi taler om et stigende problem.

Birgitte Vølund, formand for Alzheimerforeningen

I dokumentaren, som blev vist torsdag, ser man på skjulte optagelser, at to ældre på plejecentrene Kongsgården ved Aarhus og Huset Nyvang i Randers får lov til at beholde beskidte bleer på i timevis, at deres anmodninger om hjælp bliver ignoreret, og at der bliver talt hen over hovedet på dem.

»Vi går allerede galt i byen, når vi siger, at folk er demente. Når du har brækket et ben, er du forhåbentlig meget mere end det brækkede ben, men når mennesker får demenssygdomme, tror vi ofte, at de er blevet deres sygdom og ser ikke længere mennesket. Vi har at gøre med mennesker med demens,« siger hun, der bl.a. underviser plejepersonale i at tage sig af demensramte.

LÆS OGSÅ

Ældre Sagen oversvømmet med henvendelser om plejehjemssvigt

Demenspsykologen mener, at personalets opførsel i de aktuelle tilfælde kan skyldes manglende faglighed. Hun peger dog også på, at de kan blive ramt af afmagt, fordi demens er en sygdom, som bliver værre, uanset hvor godt man gør det. Samtidig skal personalet også ofte forholde sig til familiemedlemmer, som lader deres frustrationer gå ud over de ansatte.

»Plejepersonalet kan blive så presset i arbejdssituationen, at de opfører sig på en måde, som ikke er acceptabel,« siger hun.

Handler ikke om ressourcer

Torben Hollmann, sektorformand i fagforbundet Foa, håber, at sagerne vil resultere i opbakning til at ændre tilsyns- og klagesystemet på ældreområdet.

»De pårørende er faktisk vældig tålmodige mennesker, der i udgangspunktet vil det bedste – også i forhold til personalet. Når de kritiserer forholdene, skal man altid lytte til dem, og det sker ikke i dag,« siger han og efterlyser en uafhængig klageinstans f.eks. i Styrelsen for Patientsikkerhed, som kan rykke på uanmeldt kontrollbesøg, og hvor både medarbejdere, pårørende og de ældre selv kan sætte handling bag deres kritik.

Tv-dokumentar

TV 2 viste torsdag dokumentaren ”Plejehjemme bag facaden”.

Med skjulte optagelser afslører programmet bl.a., hvordan to plejehjemsbeboere med demens går med uskiftet ble i timevis og bliver ignoreret, når de beder om hjælp.

Dokumentaren skulle have været vist i marts, men Retten i Aarhus nedlagde, efter krav fra Aarhus Kommune, den 13. marts forbud mod at vise nogle af de skjulte optagelser.

Den 23. juli besluttede Aarhus Kommune at trække ønsket om et forbud tilbage.

Dokumentaren kan desuden ses på TV 2 Play.

Anneke Dapper Skaaning mener ikke nødvendigvis, at kontrolbesøg er den rette vej at gå.

»Flere uanmeldte kontrolbesøg vil måske betyde, at man gør lidt mere af det, der kontrolleres, men det betyder ikke nødvendigvis noget for måden, vi er sammen med borgerne på,« siger hun, der mener, at der bør være større fokus på den enkelte borgers trivsel.

Og det er ikke et spørgsmål om flere ressourcer, understreger hun.

»Man kan sagtens tale med borgeren om hans fortid, mens man vasker ham, eller smile til et menneske og spørge, hvordan han har det,« siger demenspsykologen.

Uddannelseskonsulent i Nationalt Videnscenter for Demens Elsebeth Glipstrup pointerer, at det er den enkelte ledelses ansvar at sørge for, at medarbejderne er klædt på til arbejdet med de demensramte. Og at ressourcerne er derude.

»Der er demenskoordinatorer i alle kommuner, som man kan tilkalde,« siger hun.

At dårlig behandling af ældre med demens ikke er en enlig foreteelse, kan Birgitte Vølund, formand for Alzheimerforeningen, skrive under på blot ved at skæve til henvendelserne på foreningens demenslinje.

»Det er eskaleret de seneste fem år, og det er tydeligt, at vi taler om et stigende problem,« siger hun og efterlyser en »gennemgribende kulegravning af hele demensområdet«.

For stor forskel

Hun ser de mange eksempler som udtryk for en dårlig kultur og resultatet af voldsomme besparelser.

»Kulturen på plejehjemmene er ikke fulgt med udviklingen. I dag er det ikke ældre, som bor på plejehjem, men de sygeste og mest sårbare af gruppen, og det kræver en sundhedsfaglig oprustning og en helt anden tilgang til arbejdet på et plejehjem,« siger hun og peger på, at kravene til plejen i alt for høj grad fokuserer på regler, økonomi og skemaer.

»Hvis det har maksimalt fokus at overholde budgetter og krydse af i skemaerne, er det jo det, både ledelse og dermed medarbejdere styrer efter. Det skal vi have vendt om, så det er det enkelte

menneske og dets behov, som kommer i centrum,« siger Birgitte Vølund, der efterlyser ensartede og bindende retningslinjer for kvaliteten i plejen.

»I øjeblikket er der alt for store forskelle kommunerne imellem,« siger hun.

Torben Hollmann fra Foa peger ligeledes på den trængte økonomi og på, at omsorgsarbejdet er styret af mange regler. Men han retter også i høj grad blikket indad.

»Ingen – heller ikke Foa-medlemmer – skal behandle ældre nedværdigende og svinge deres basale behov, og hver gang det sker, skal det enkelte Foa-medlem sige fra over for den kollega, som gør det. Tage vedkommende med ud på gangen og sige: Sådan gør vi ikke her,« siger han og tilføjer i samme åndedrag, at den holdning naturligvis skal bakkes op fra top til bund i systemet.

LÆS OGSÅ

Enige politikere i Aarhus: Trækker sag om forbud mod skjulte tv-optagelser

Hollmann håber, at den aktuelle TV 2-dokumentar faktisk vil føre til forandringer. Selv om der tidligere har været lignende beretninger fra plejehjem, sætter han sin lid til, at der nu er en vilje til at ændre tingene.

»Jeg mærker en bred erkendelse af, at der skal ske noget,« siger han og peger bl.a. på, at Foa's længe nærede ønske om et fælles topmøde med regeringen, KL, Ældre Sagen nu er aftalt, men endnu uden fast dato pga. coronakrisen.